

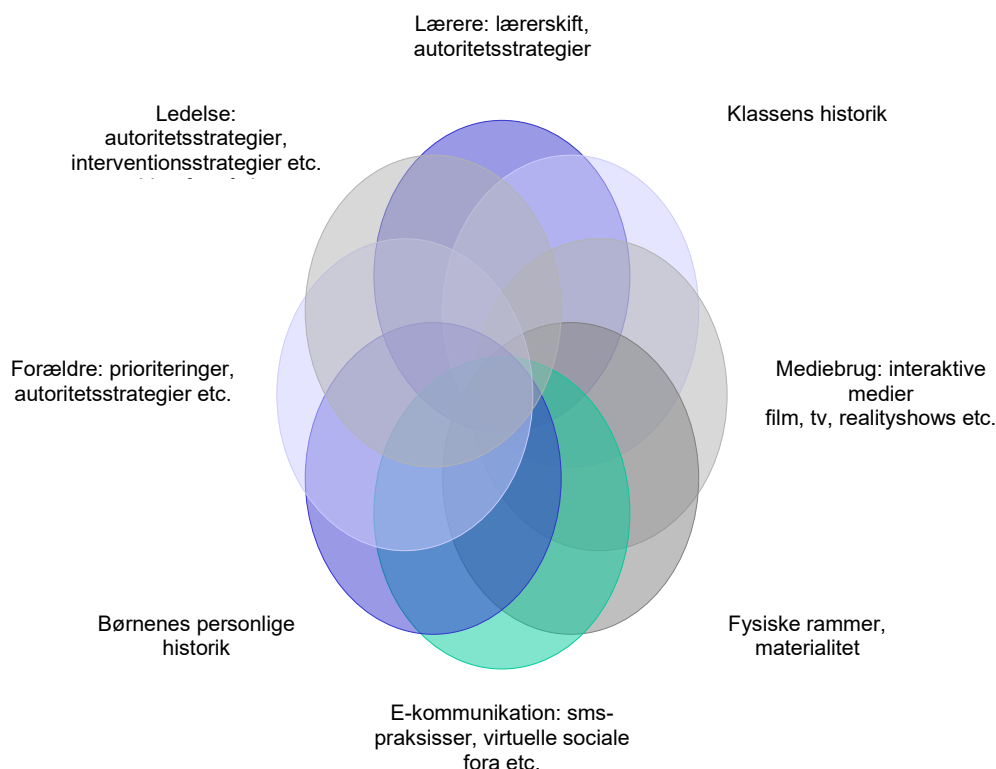

Antimobbestrategi og trivsel på Sct. Jørgens Skole

Introduktion og rammesætning

På Sct. Jørgens Skole tilstræber vi at arbejde ud fra den nyeste forskning om mobning og trivsel. Traditionelt har vi forstået mobning som noget, der er knyttet til elevers individuelle negative egenskaber og fastlåste roller som mobber/mobbeoffer og tilskuere. "Løsningen" har derfor været at finde ud af, hvem der er hvem i "mobbelandskabet" og herefter uddele skyld og sanktioner.

Med den nye mobbeforskning ved vi, at der kan udvikle sig mobning, hvor der er utryghed. Mobning bliver et udtryk for en længsel efter tilhør og et *vi-fællesskab*, der ikke er der. Vi ved også, at *mobning er sociale processer på afveje*, der ikke skyldes enkelte elevers negative egenskaber, men en række faktorer, der spiller sammen og påvirker hinanden, som modellen nedenfor viser (Søndergaard, 2009).

Modellen viser, at der er mange faktorer, der påvirker, at der kan udvikle sig mobning. Det er de samme faktorer, der påvirker, at eleverne trives. Både når mobning skal *forebygges*, og når vi skal *gribe ind* over for mobning, er afsæt derfor, hvordan *vi kan samarbejde omkring og understøtte stærke vi-fællesskaber*. Det er rammen for Sct. Jørgens Skoles antimobningsstrategi.

Sådan forstår vi mobning

Side2/6

Det kan ofte være svært at skelne mellem drillerier, konflikter og mobning. Vi forstår begreberne på følgende måde:

Drillerier kan være at lave sjov med nogen eller genere nogen, fordi man selv synes, at det er sjovt. Men det er ikke sikkert, at den, som bliver drillet, synes, at det er sjovt. Drilleri kan være gensidigt og opstår mere spontant og tilfældigt end mobning, som er kendetegnet ved systematikken. Drillerier kan være hårde, men hensigten er ikke udelukkelse fra fællesskabet. Alle oplever drilleri, og alle prøver at drille. På den måde er drilleri ikke usundt, det må blot ikke blive konstant.

Konflikter er i sit udgangspunkt hverken onde eller gode, men et fælles grundvilkår. Konflikter er uoverensstemmelser, der handler om noget konkret – en sag. Konflikter giver spændinger i og mellem mennesker. I en konflikt er der aktiv handling fra begge sider, i mobning er der oftest kun aktiv handling fra én side. Konflikter er en del af livet og hører med til udvikling og forandring. Selv om de kan være ubehagelige, er de ikke til at komme udenom. I konflikter er der aldrig kun én sandhed – der er oplevelser og følelser, som kan være forskellige for parterne i konflikten. Det er centralt, at vi får hjælp til at nedtrappe og løse konflikter, når vi ikke kan selv.

Mobning er systematiske handlinger, der får den konsekvens, at en person (i nogle tilfælde flere personer) bliver udstødt fra fællesskabet på et sted, hvor denne person er tvunget til at opholde sig, f.eks. i skolen eller en social sammenhæng, som opleves som en forudsætning for at være en del af fællesskabet. Mobning kan være direkte og forfølgende eller indirekte og udelukkende.

Det er ikke altid, at mobning udspringer af en bevidst handling. Mobning kan være et signal om, at der er en ubalance i et fællesskab, der kan være kendetegnet ved utryghed, som påvirker de sociale relationer negativt. Frygten for selv at blive det næste offer kan sætte empati ud af funktion og blive drivkraft til at deltage i eller undlade at forhindre mobning. Fællesskabets medlemmer bliver en del af et udstøelsesmønster for selv at høre til og "overleve" i det. Fællesskabets omdrejningspunkt bliver selve udstødelsen.

Den nyeste mobbeforskning viser, at klimaet i klassen og de sociale dynamikker er afgørende for, om mobning udvikler sig. Mobning sker i utrygge fællesskaber og bliver til gennem sociale processer og opstår oftest i kulturer, der er kendetegnet ved lav tolerance. På den måde kan der opstå uhensigtsmæssige mønstre, der kan karakteriseres som lav fællesskabsfølelse og en meget snæver opfattelse af, hvad der er rigtigt eller forkert. Derfor forebygges og håndteres mobning mest effektivt ved at styrke fællesskabet, hvor børnenes/de unges samarbejde og trivsel understøttes, og hvor alle har mulighed for at deltage aktivt.

Derfor skal en indsats mod mobning også være rettet mod hele grupper – børn, forældre og pædagoger/lærere. Med disse "briller" på ser vi altså ikke det enkelte barn, som "ejer" af problemet – og problemstillingen bliver dermed mere kompleks, da det kommer til at handle om at identificere uhensigtsmæssige mønstre i gruppen.

Ved mistanke eller tilfælde af mobning skal de professionelle altid undersøge det nærmere og tage hånd om det med det samme. Mobning rammer ikke kun enkelte elever. Mobning rammer hele klassen.

Side3/6

Digital mobning kan foregå døgnet rundt, og der er ikke noget "fristed". Den/de, som det går ud over, kan aldrig vide sig sikker og har aldrig fred. Dem, der mobber, kan være anonyme, og der kan herske stor usikkerhed om, hvem afsender er. Digital mobning kan foregå i lukkede grupper, der ofte er usynlige for voksne. Dermed kan det være svært at konstatere, at der foregår mobning.

Kropssproget mangler i den digitale verden, så hårde ord kan føles ekstra sårende. Skriftsproget har begrænsninger, som forsøges elimineret med smileys og emojis, som let kan misforstås. Konflikter på nettet eskaleres hurtigere, end de gør, når man står ansigt til ansigt, idet almindelige fysiske stopsignaler ikke er til stede. Man tør være grovere mod hinanden og udelukker fra fællesskaber, bruger krænkende sprog og trusler og deler billeder og videoer på forskellige digitale medier.

Den magtubalance, der ofte sker i et fællesskab, når der foregår mobning, forstærkes i mange tilfælde i det digitale rum, hvor børn og unge er til stede uden voksne.

Arbejde med trivsel og vi-fællesskaber som forebyggelse af og indgriben mod mobning

På Sct. Jørgens Skole anser vi samarbejdet om at styrke elevernes trivsel og fællesskaber, i SFO/i klassen/på årgangen/på skolen, som den væsentligste forebyggelse af og indgriben mod mobning.

Vi ved, at "mange veje fører til Rom", og vi arbejder derfor med trivsel og fællesskaber på forskellig vis, fx gennem:

- Klasseregler/klassekultur – "hvordan vil vi gerne være?"
- Samværsregler på tværs af SFO-børnegruppen/årgangen/skolen
- Spise- og legegrupper i indskoling
- Årgangs- og skoletraditioner, Sct.-iaden mv.
- Fokus på venskaber og fællesskaber; hvordan vi er gode venner, gode arbejdsmakkere
- Børnesamtaler og klassemøder, pige- og drengemøder
- Trivselsdage ud af huset – i nye kontekster
- Små rollespil og cases (som pædagogisk værktøj)
- At spejle og anerkende, når børnene gør noget godt for hinanden
- At fortælle gode historier om god opførsel og godt fællesskab
- Holddeling på tværs af klasser ud fra varierende kriterier.

Uenigheder og konflikter er uundgåelige. Når konflikter opstår, forsøger vi at løse dem og understøtte eleverne i at finde løsninger og kigge fremad og ikke tilbage ("hvad kan du/vi gøre

næste gang?"). Det kan også understøttes ved, at lærer/pædagog deltager i lege og frikvarterer og taler med eleverne om, hvordan man kan tale "girafsprø" (konfliktforebyggende og -nedtrappende) frem for "ulvesprø" (konfliktoptrappende).

Side4/6

Elevsamarbejde om trivsel og antimobning

Vi forventer af eleverne og understøtter dem i at:

- Tale og skrive konstruktivt og positivt om/til andre (ansigt til ansigt og på diverse medier).
- Tilgå konflikter på en social acceptabel og løsningsorienteret måde.
- Udvisе en adfærd (socialt, fagligt, personligt), som eleven selv ønsker at blive mødt med i relation og fællesskab.
- Kontakte voksne, når der er behov for hjælp – og når eleven ser/hører noget, der er uacceptabelt.

Forældresamarbejde om trivsel og antimobning

Forældre er væsentlige samarbejdspartnere omkring trivsel og antimobning. Det gælder både i rollen som forælder, i det direkte skole-hjem-samarbejde og i omtalen af og relationen til andre forældre og deres børn samt skolen.

Vi forventer, at forældre understøtter trivsel og antimobning gennem at:

- Tale og skrive konstruktivt og positivt om/til andre (andres børn, forældre, skole mv.).
- Deltage i forældremøder og sociale arrangementer, der understøtter vi-fællesskaber, fælles ansvar mv.
- Indgå i fremadskuende indsatser og løsninger, hvor der er behov for at skabe forandringer.
- Tale i hverdagen med eget barn om, hvordan man bidrager til fællesskabet (hvordan man er en god kammerat, hvordan man opfører sig på sociale medier osv.).

Når mobning opstår

Når der opleves mobning eller mistanke om mobning, er det væsentligt at bevare forståelsen af, at mobning er kompleks. Der skal arbejdes på forskellige fronter (jf. modellen ovenfor), når mobbemønstre skal brydes. *Mobning er onde mønstre, ikke onde børn.*

Hvis der konstateres mobning eller lignende, arbejder ledelsen/klasse teamet og nogle tilfælde trivselsteamet med handlingsplanen til håndtering af mobning. Handlingsplanen skal være udarbejdet senest 10 arbejdsdage efter, at der er modtaget oplysning om problemerne.

Ledelsen vurderer i samarbejde med klasseteamet, hvorvidt skolen bør iværksætte midlertidige foranstaltninger for akut at gribe ind over for de konstaterede problemer frem mod, at handlingsplanen iværksættes.

Side5/6

Arbejdet falder i fire faser:

- *Undersøgelsesfasen*
Varer maks. to-tre dage. Skolen vurderer, om der er tale om mobning eller lignende.
- *Planlægningsfasen*
Skolen udarbejder en handlingsplan og vurderer behovet for straks-foranstaltninger.
- *Omvæltningssfasen*
Varer to-fire uger. Handlingsplanen gennemføres og evalueres med henblik, om der skal udarbejdes revideret plan.
- *Opfølgningsfasen*
Når problemerne med undervisningsmiljøet er ophørt, og der arbejdes forebyggende i klassen.

Skolen udarbejder en tids- og procesplan for arbejdet. Skolen informerer de berørte elever og forældre om indholdet af handlingsplanen og om eventuelle midlertidige foranstaltninger.

Når mobning foregår på de sociale medier

Digital mobning er, når mobning foregår på de sociale platforme på nettet og via mobiltelefonen. Grundlæggende handler mobning om det samme, men den digitale verden har særlige kendetegn, som kan give mobning nogle nye dimensioner.

Mekanismerne bag mobning er de samme, uanset om mobning sker ansigt til ansigt eller på de sociale medier. Mobning på de sociale medier adskiller sig dog bl.a. ved, at afsender kan være anonym, og der kan laves falske profiler. Potentielt kan der ske en stor eksponering for en stor offentlighed (Kofoed, 2013).

Ydermere er kommunikation på de sociale medier nogle gange uden kropssprog, mimik og intonation. Det indebærer, at der let kan opstå misforståelser omkring intentioner og budskaber, som så kan eskalere.

Mobning på sociale medier kan være anonym for både aktive og passive deltagere. Den bliver offentlig på nettet og eskaleres hurtigt gennem delinger på mange forskellige platforme. Den er svær at undgå, da det forudsætter udeblivelse fra den digitale virkelighed. Den digitale og fysiske verden hænger sammen, og handlinger i begge verdener påvirker hinanden.

Definition på digital mobning:

- Udelukkelse fra fællesskaber
- Krænkende sprog og trusler
- Deling af udsagn, billeder og videoer

- Hadbeskeder
- Hacking af profiler
- Økonomisk svindel og kriminalitet.

Side6/6

Hvis vi på Sct. Jørgens Skole oplever digital mobning, iværksættes vores beredskabsplan.

På Sct. Jørgens Skole arbejder vi bl.a. med:

- At eleverne undervises i digital dannelse og net-etik (jf. digitaliseringsstrategien), herunder:
 - Hvordan man er en god ven på sociale medier
 - Hvordan man ikke gør nar ad andre
 - Hvad der kan ske, når man ikke kan se og høre afsender
 - At der findes falske profiler
 - At overveje, hvad man lægger på nettet
 - At man skal spørge om lov, inden man lægger film af andre ud (jura, lovgivning)
 - Hvad der er særligt, når mobning går online (eksponering, stor offentlighed, ligger der for evigt)
 - Lovgivningen.
- At sætte "sociale medier" på dagsordenen til forældremøder og drøfte, hvordan forældre kan understøtte, at deres børn bliver digitalt dannede og agerer etisk og socialt forsvarligt.